

Toetsing haalbaarheid tweede crematorium

Gemeente Zwolle

B1157CA1/20190110

Verantwoording

Projectnaam : Toetsing haalbaarheid tweede crematorium

Projectnummer : B1157CA1

Documentnummer : B1157CA1/20180108

Status : Definitief

Versie : 0.2

Datum : 10 januari 2018

Opdrachtgever : Gemeente Zwolle, expertisecentrum

Postadres : Postbus 10007

Postcode & Plaats : 8000 GA ZWOLLE

Contactpersoon : mevrouw H. Nijmeijer

Telefoonnummer : 14038

E-mail : H.Nijmeijer@Zwolle.nl

Auteur(s) : M. van den Bosch

Controle : R. Otten

Akkoord : _____

Vrijgave : _____

Inhoud

1	Conclusie	1
2	Inleiding	2
2.1	Aanleiding	2
2.2	Huidige situatie	2
2.3	Onderzoeksvragen	2
2.4	Leeswijzer	2
3	Berekening crematiebehoefte en -capaciteit	3
3.1	Onderzoeksvraag 1	3
3.1.1	Locaties crematoria	3
3.1.2	Gemeenten binnen het verzorgingsgebied	4
3.2	Onderzoeksvraag 2	5
3.2.1	Crematiecijfers	5
3.2.2	Oriëntatie op locaties binnen bestaande verzorgingsgebieden	6
3.2.3	Gemeenten binnen de verzorgingsgebieden	7
3.2.4	Bepaling crematiebehoefte aan de hand van de sterfteprognose	8
3.2.5	Capaciteit bestaande crematoria	9
3.2.6	Conclusie	10
3.3	Onderzoeksvraag 3	10
4	Toetsing rapportage Ecorys	11
4.1.1	Bevindingen toetsing	11
Bijlage A.	Uitwerking telefonische interviews marktpartijen	13

1 Conclusie

Gemeente Zwolle vraagt wat de huidige en de te verwachten crematiebehoefte in Zwolle is en of er daarbij ruimte is voor een extra crematorium. Uit de berekeningen die KYBYS heeft gemaakt waarin deze vraag centraal staat kan worden geconcludeerd dat er geen distributieve behoefte bestaat voor nog een crematorium in Zwolle.

Verzorgingsgebied

- In het verzorgingsgebied geldt een huidige crematiebehoefte van 1.550 crematies per jaar
- In het verzorgingsgebied is sprake van een crematiecijfer van 49%
- Uitgaande van de afgelopen vijf jaren is de crematietrend 0,58% per jaar
- De crematiebehoefte in het verzorgingsgebied in 2035 is 1.684 per jaar (dat zijn 5,5 crematies per dag)
- De capaciteit van de huidige crematoria is 7.344 per jaar (dat is 24 crematies per dag)

Zwolle

- In Zwolle geldt een crematiebehoefte van 1.152 crematies per jaar (cijfers 2017)
- In Zwolle is sprake van een crematiecijfer van 49%
- De toekomstige crematiebehoefte in Zwolle in 2035 is 1.257 crematies per jaar (dat zijn 4,1 crematies per dag)
- De capaciteit van Crematorium Kranenburg is 1.224 crematies per jaar (dat zijn 4 crematies per dag)

Ook in kwalitatief opzicht voorziet het bestaande crematorium in de behoefte. De kwaliteit van het crematorium wordt positief beoordeeld door drie marktpartijen die zijn geïnterviewd. Met name over de dienstverlening en het interieur is men positief. De buitenkant van het crematorium wordt wel bestempeld als gedateerd.

Conclusie is dat er met het huidige crematorium wordt voldaan aan de crematiebehoefte en dat er geen distributieve ruimte is voor nog een crematorium in Zwolle.

2 Inleiding

2.1 Aanleiding

Respectrum Crematoria BV is een marktpartij die actief is in de Nederlandse en Duitse uitvaartbranche. Respectrum heeft de ambitie om over meerdere, duurzame crematoria te beschikken. In oktober 2017 heeft Respectrum een globaal marktonderzoek laten verrichten inzake de vestiging van een tweede crematorium in Zwolle. Respectrum Crematoria BV wil naar aanleiding van dit marktonderzoek een tweede crematorium openen in Zwolle, in de directe nabijheid van de locatie van het huidige crematorium Kranenburg. Op verzoek van de gemeente is er een verdiepingsslag van dit globale marktonderzoek gemaakt door Ecorys. De gemeente heeft KYBYS gevraagd deze verdiepingsslag te toetsen. Voorliggende rapportage vormt de uitwerking hiervan.

2.2 Huidige situatie

Het bestaande crematorium in Zwolle is van Monuta en de Facultatieve Groep. Het crematorium is gelegen op Landgoed Kranenburg. Dit crematorium is voorzien van één crematieoven, alsmede van een aula, familiekamer en koffiekamers. Er zijn asbestemmingsmogelijkheden aanwezig; het crematorium is gelegen op een begraafplaats. Er is een initiatief om een natuurbegraafplaats te starten op dit landgoed.

2.3 Onderzoeksvragen

Deze rapportage geeft antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

1. Wat is het verzorgingsgebied?
 - Locaties crematoria
 - Gemeenten binnen het verzorgingsgebied
2. Wat is de huidige en de te verwachten crematiebehoefte en is daarbij ruimte voor een extra crematorium?
 - Crematiecijfers
 - Oriëntatie op locaties binnen bestaande verzorgingsgebieden
 - Gemeenten binnen de verzorgingsgebieden
 - Bepaling crematiebehoefte- en capaciteit in de regio
 - Bepaling crematiebehoefte aan de hand van de sterfteprognose
 - Capaciteit bestaande crematoria
3. Wat vinden marktpartijen van de kwaliteit en capaciteit van de huidige crematievoorziening en hebben zij behoefte aan een tweede crematorium?

Aan de hand van de beantwoording van bovenstaande vragen kan antwoord worden gegeven op de centrale vraag:

Wat is de te verwachten crematiebehoefte en is daarbij ruimte voor een extra crematorium?

2.4 Leeswijzer

Om antwoord te geven op de centrale vraag is in eerste instantie het verzorgingsgebied ingekaderd. Vervolgens is antwoord gegeven op de onderzoeksvragen. De beantwoording van vraag 3 vindt plaats aan de hand van telefonische interviews met een drietal uitvaartverzorgers die gebruik maken van de bestaande crematiefaciliteiten. De toetsing en de kanttekeningen bij de conclusies van de rapportage van Ecorys komen in hoofdstuk 4 aan bod. De bijlage bevat de uitwerking van de telefonische interviews.

3 Berekening crematiebehoefte en -capaciteit

3.1 Onderzoeksvraag 1

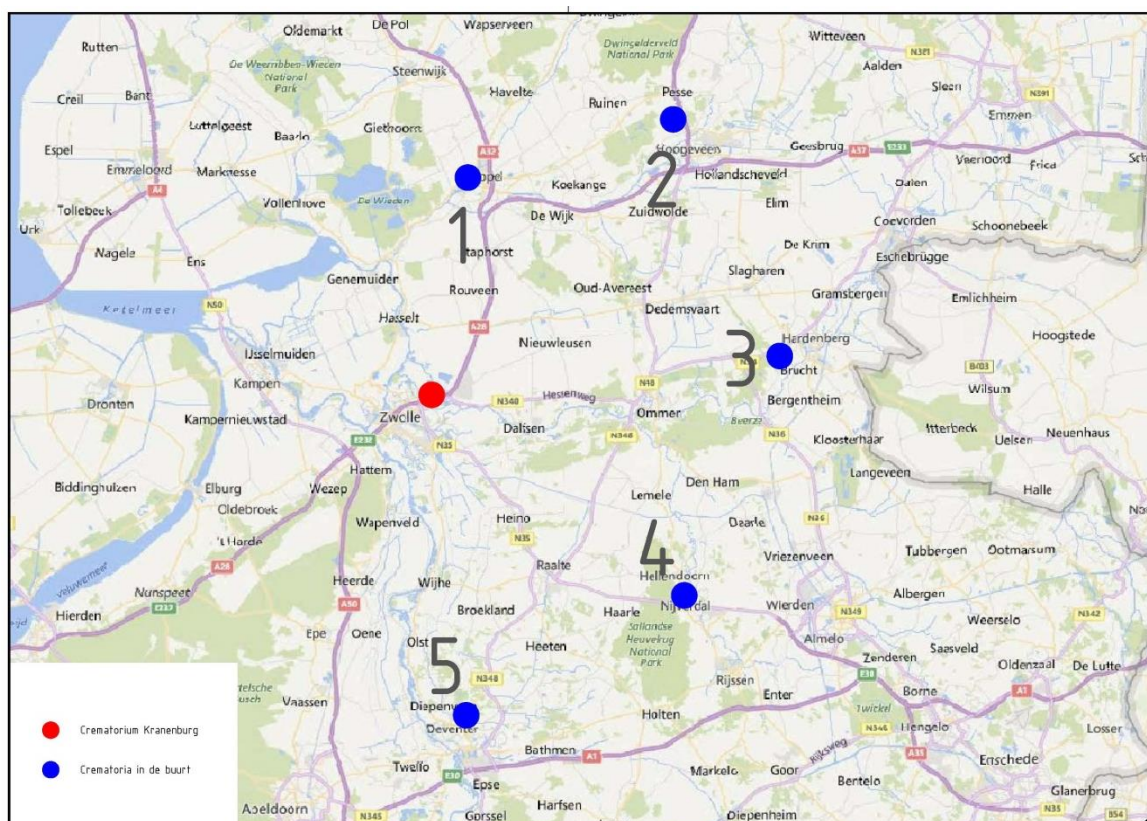
Wat is het verzorgingsgebied?

3.1.1 Locaties crematoria

Gemeente Zwolle is gelegen in het noorden van de provincie Overijssel. In deze regio zijn meerdere crematoria aanwezig. De blauwe punten geven de volgende crematoria aan:

1. Yardenhuis Reestborgh in Meppel
2. Yardenhuis Zevenberg in Hogeveen
3. Crematorium de Lariks in Hardenberg
4. Uitvaart Nijverdal in Nijverdal
5. Yardenhuis Steenbrugge in Deventer

De rode punt is Crematorium Kranenburg in Zwolle. Ondanks dat het zwaartepunt in deze rapportage in Zwolle ligt, zijn de crematoria in de regio enigszins van invloed. Dit betreft voornamelijk het Yardenhuis Reestborgh in Meppel omdat dit betreffende crematorium zich voor wat betreft afstand het dichtste bij Zwolle bevindt (24 kilometer, 21 minuten). Het crematorium in Lelystad wordt niet meegenomen in de berekeningen. Dit crematorium ligt op 55 kilometer (en 45 minuten) afstand, waardoor het niet aannemelijk is dat inwoners uit Zwolle en directe omgeving gebruik maken van dit crematorium.

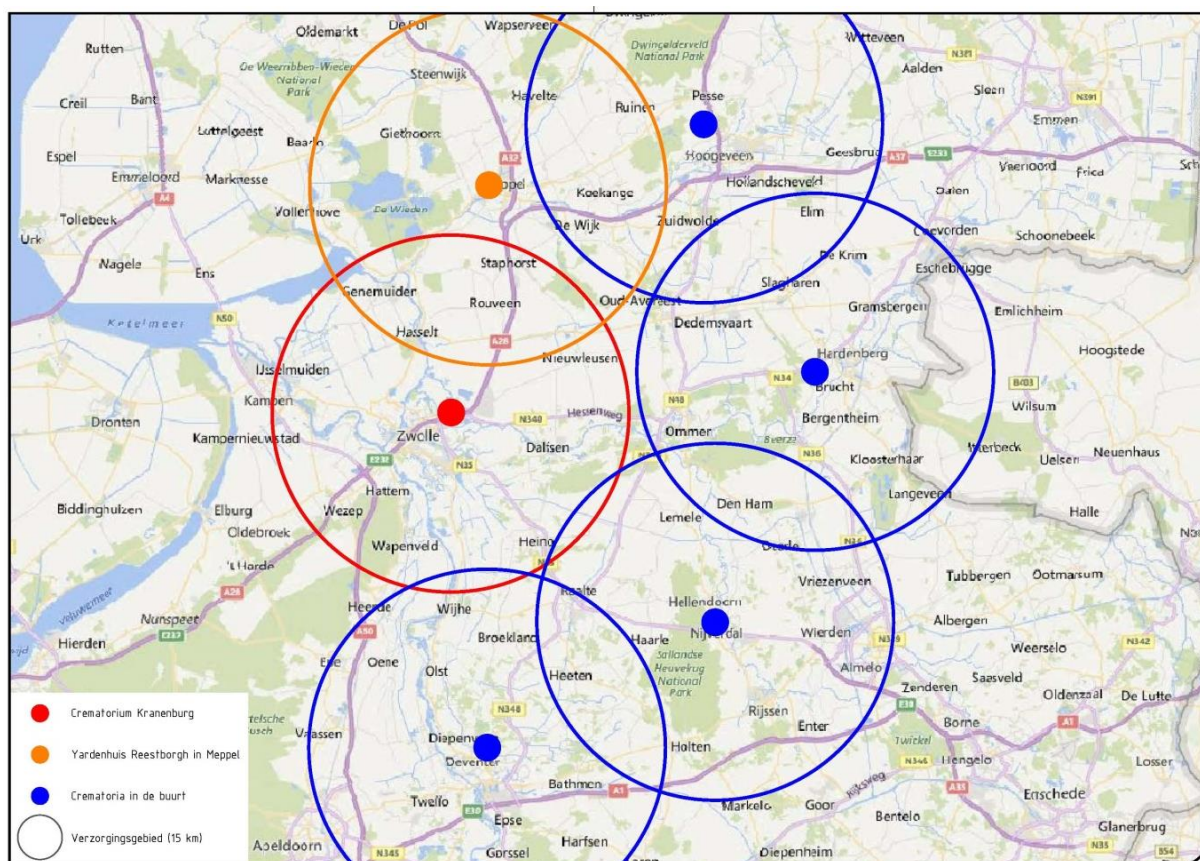
Afbeelding 1: Crematoria in de regio

3.1.2 Gemeenten binnen het verzorgingsgebied

Voor de afbakening van een verzorgingsgebied wordt in de regel een straal van 15 kilometer aangehouden. Deze 15 kilometer vertaalt zich in een acceptabele reistijd van woonplaats naar crematorium. Dit is ook een gegeven dat door uitvaartverzekeraars wordt aangehouden bij het afbakenen van een verzorgingsgebied.

Als de bestaande locatie in Zwolle aan de Kranenburgweg wordt aangehouden en daar een straal van 15 kilometer wordt getrokken wordt het verzorgingsgebied duidelijk. In onderstaande afbeelding is het verzorgingsgebied afgebeeld rondom Zwolle. De blauwe punten geven de crematoria in de omgeving aan. De oranje stip geeft het crematorium aan dat het dichtste in de buurt van Zwolle komt. Dit is Yardenhuis Reestborgh in Meppel. Zoals is te zien valt een deel van het verzorgingsgebied van Meppel in het verzorgingsgebied van Zwolle.

Het verzorgingsgebied van het crematorium in Zwolle bestaat uit de gemeenten Dalfsen, Hattem, Heerde, Kampen, Ommen, Staphorst, Zwartewaterland, Oldebroek, Olst-Wijhe, Raalte, Meppel en Zwolle.

Afbeelding 2: Verzorgingsgebied crematoria

3.2 Onderzoeksvraag 2

Wat is de huidige en de te verwachte crematiebehoefte en kan dit worden ondergebracht in de huidige crematiefaciliteiten?

3.2.1 Crematiecijfers

Via de website van LVC (Landelijke Vereniging van Crematoria) is het landelijke crematiecijfer op te vragen. Het landelijke crematiecijfer (2017) is 63,8%. Een regionaal/ gemeentelijk crematiecijfer bestaat niet, dit komt doordat gemeenten zelf geen inzicht hebben in hun crematiecijfer. Verloven tot begraven of cremeren worden uitgegeven in de gemeente waar iemand overlijdt (ongeacht woonplaats). Een gemeente met een ziekenhuis zal dus meer verloven uitgeven dan een gemeente waar geen ziekenhuis is. Verder wordt er niet bijgehouden hoeveel verloven er worden uitgegeven, of deze verloven voor begraven of cremeren zijn en waar de overledene wordt begraven of gecremeerd. Om het gemeentelijke crematiecijfer te bepalen zijn de gemeenten uit het verzorgingsgebied telefonisch benaderd en waar mogelijk is een percentage gegeven. In onderstaande tabel zijn de gemeentelijke crematiecijfers weergegeven. Indien er werd aangegeven dat er meer wordt gecremeerd dan begraven is het landelijke crematiecijfer van 63,8% aangehouden.

Een deel van deze regio ligt in de zogenaamde biblebelt. Onder andere kenmerkend voor de biblebelt is dat in mindere mate wordt gekozen voor cremeren dan begraven; daarmee wijkt dit deel af van het landelijk crematiepercentage waarbij vaker voor crematie dan voor begraven wordt gekozen. Dit geldt met name voor gemeente Staphorst, een hersteld hervormde kerkelijke gemeente. Begraven is in deze gemeente de norm; voor cremeren wordt nauwelijks gekozen en er worden relatief minder overledenen uit deze gemeente gecremeerd dan in andere gemeenten in de regio. Dit is te zien aan het crematiepercentage van 7%.

	Cremeren	Begraven
Zwolle	63,8%	36,2%
Dalfsen	40,0%	60,0%
Heerde	20,0%	80,0%
Hattem	40,0%	60,0%
Kampen	40,0%	60,0%
Zwartewaterland	40,0%	60,0%
Staphorst	7,0%	93,0%
Ommen	28,0%	72,0%
Oldebroek	14,0%	86,0%
Olst-Wijhe	63,8%	36,2%
Raalte	50,0%	50,0%
Meppel	63,8%	36,2%

Tabel 1: Crematiepercentage per gemeente

Het LVC houdt het aantal crematies per crematorium bij. Deze aantallen zijn uiteengezet in de tabel op de volgende pagina. Deze aantallen betreffen het aantal crematies per crematorium in 2017.

Crematorium	Aantal crematieovens	Aantal crematies 2017
Zwolle	1	1152
Meppel	1	843
Hoogeveen	1	197
Hardenberg	1	301
Nijverdal	1	326
Diepenveen	1	1020

Tabel 2: Aantal crematies per crematorium in 2017

3.2.2 Oriëntatie op locaties binnen bestaande verzorgingsgebieden

Zoals reeds gesteld vormt de afstand tot het crematorium de meest bepalende factor voor de keuze voor een crematorium, ervan uitgaande dat de voorzieningen bij ieder crematorium tegemoet komen aan de wensen van de maatschappij. Het betreft immers faciliteiten van marktpartijen met een winstoogmerk en zij zijn dus afhankelijk van een toestroom van gebruikers. Een rouwcentrum dient te blijven investeren in de kwaliteit. Indien dit niet gebeurt wordt het belang van de afstand tot het crematorium veel minder relevant en zullen gebruikers kiezen op basis van kwaliteit.

In deze toetsing wordt er vanuit gegaan dat alle crematoria in het afgebakende gebied gemoderniseerd worden middels periodieke investeringen in kwaliteit en aansluiten op de wensen vanuit de maatschappij. In het rapport van Ecorys, d.d. 12 november 2018, is een tabel opgenomen met rapportcijfers van de crematoria in de buurt. Hierbij scoren de crematoria in Hardenberg en Nijverdal het beste. Het crematorium in Zwolle heeft het laagste rapportcijfer met een 6,6. Deze cijfers komen van reviews op internet. KYBYS heeft contact gezocht met drie marktpartijen en hen vragen gesteld over de kwaliteit van dit crematorium. Hierbij wordt zeer positief over de dienstverlening van Crematorium Kranenburg gesproken. Gemiddeld was het rapportcijfer van deze uitvaartondernemers een 8,3.

Andere niet te onderschatten factoren zijn:

- De aanwezigheid van grote aantallen verzekerden¹ bij bepaalde uitvaartmaatschappijen (waarbij verzekerden afhankelijk zijn van het woonplaatsbeginsel of ze kortingen krijgen voor het gebruik van het 'eigen' crematorium).
- (Bestaande) relaties met lokale uitvaartverzorgers zonder eigen crematorium².
- De woonplaatsen van familieleden: als deze zich rondom een uitvaartcentrum/crematorium bevinden is de keuze daarvan afhankelijk om reistijd voor allen te verkorten.
- De in het verleden uitgevoerde crematies binnen een familie. Vaak ontstaat een bepaalde gewoonte om uitvaarten op een vast adres uit te voeren.

In die zin heeft een uitbater van een crematorium baat bij een modern en aan de wensen van de maatschappij tegemoetkomend uitvaartcentrum of rouwcentrum waarmee wordt voldaan aan de eisen van de tijd en waarmee in alle rust meerdere uitvaarten per dag kunnen plaatsvinden in een moderne crematieoven.

¹ Dit gegeven levert een stabiel uitgangspunt op voor een startend crematorium; men kan immers vertrouwen op een gegarandeerde omzet in tegenstelling tot crematoria zonder deze 'achterban', zeker wanneer men in ogenschouw neemt dat circa 70% van de Nederlanders een uitvaartverzekering heeft.

² Deze partijen verzorgen wel de uitvaart maar besteden de crematie uit aan één van de gevestigde crematoria (resultierend in de zogenaamde 'technische crematie' waarbij niet noodzakelijkerwijs nabestaanden aanwezig zijn). Dit laatste gegeven vindt de laatste jaren steeds vaker plaats en wordt als normaal gezien. Het gegeven dat de feitelijke crematie pas plaatsvindt op een moment dat het de uitbater van het crematorium het beste uitkomt (binnen de bepalingen van de wet) zodat deze een zo efficiënt mogelijke bedrijfsvoering kan hanteren is gemeengoed.

Omdat de voorgaande drie factoren niet vast te stellen zijn binnen de beperkingen van dit onderzoek en de enige meetbare factor de afstand tot een rouwcentrum met crematorium is, is afstand tot het uitvaartcentrum/crematorium daarmee de bepalende factor van oriëntatie van gebruikers op het crematorium.

3.2.3 Gemeenten binnen de verzorgingsgebieden

In de afgebakende regio zijn 11 gemeenten gelegen. Het betreft de gemeenten die zijn opgenomen in onderstaande tabel. In deze tabel is het aantal inwoners per gemeente weergegeven en daarna het sterftepercentage per gemeente. Dit sterftecijfer komt van het CBS. Op basis van het crematiecijfer per gemeente (zoals genoemd in tabel 1) wordt het aantal personen dat wordt gecremeerd per gemeente berekend. In totaal overlijden er 3.192 personen in het verzorgingsgebied. Hiervan worden 1.550 personen gecremeerd. Het crematiecijfer van deze regio is 49%.

	Gemeente	Aantal inwoners per 1-1-2017	Corop gebied	Sterfte-percentage	Aantal overledenen	Crematie-percentage per gemeente	Aantal overledenen dat kiest voor crematie
1	Zwolle	125.548	Noord Overijssel	0,77	967	64%	617
2	Dalfsen	28070	Noord Overijssel	0,89	250	40%	100
3	Hattem	12.040	Veluwe	0,77	93	40%	37
4	Kampen	52.511	Noord Overijssel	0,67	352	40%	141
5	Zwartewaterland	22.309	Noord Overijssel	0,62	138	40%	55
6	Staphorst	16.691	Noord Overijssel	0,87	145	7%	10
7	Ommen	17.531	Noord Overijssel	1,02	179	28%	50
8	Oldebroek	23.256	Veluwe	0,80	186	14%	26
9	Olst-Wijhe	17.957	Zuid-west Overijss	1,03	185	64%	118
10	Raalte	36904	Zuid-west Overijss	0,96	354	50%	177
11	Meppel	33025	Zuid-west Drenthe	1,04	343	64%	219
	Totalen:	385.842	Overledenen:		3.192		1550
	Aandeel:			Crematiecijfer		49%	

Tabel 3: sterftepercentage en crematiepercentage

Onderstaande tabel geeft een theoretische spreiding van de crematies aan. De percentages in de tabel geven bij benadering aan welk aandeel van de inwoners gericht zou zijn op diverse crematoria. Deze percentages zijn aannames gebaseerd op de ligging van de gemeenten en daarmee de afstand tot de genoemde crematoria, alsmede wat door gemeenten telefonisch is doorgegeven. Naarmate een gemeente dicht bij de grens van het verzorgingsgebied is gelegen, of naarmate een verzorgingsgebied sterker overlapt wordt door een ander verzorgingsgebied, zal een groter deel van de bevolking uit de kern op het andere crematorium georiënteerd zijn. De percentages geven een inschatting van deze spreiding van oriëntatie aan.

	Gemeente	Aantal overledenen dat kiest voor crematie	Zwolle	Aantal crematies	Meppel	Aantal crematies	Hoogeveen	Aantal crematies	Hardenberg	Aantal crematies	Nijverdal	Aantal crematies	Diepenveen	Aantal crematies
1	Zwolle	617	100%	617										
2	Dalfsen	100	90%	90					5%	5	5%	5		
3	Hattem	37	90%	33									10%	4
4	Kampen	141	85%	120	15%	21								
5	Zwartewaterland	55	60%	33	40%	22								
6	Staphorst	10	25%	3	75%	7								
7	Ommen	50	75%	38					25%	12				
8	Oldebroek	26	100%	26										
9	Olst-Wijhe	118	50%	59									50%	59
10	Raalte	177	15%	27							15%	27	70%	123
11	Meppel	219	1%	2	95%	209	1%	2	1%	2	1%	2	1%	2
	Totalen:	1550	Zwolle	1047	Meppel	259	Hoogeveen	2	Hardenberg	19	Nijverdal	34	Diepenveen	189

Tabel 4: theoretische oriëntatie van overledenen op crematoria

Zoals is af te lezen zullen er geen mensen uit het verzorgingsgebied van Zwolle gebruik maken van het crematorium in Hoozevee. Reden hiervoor is dat de reistijd een half uur bedraagt en men daarbij het crematorium in Zwolle en Meppel voorbij rijdt. Het gros van de inwoners van het verzorgingsgebied zal kiezen voor het crematorium in Zwolle of Meppel. Ook het crematorium in Diepenveen wordt veel gebruikt, dit komt doordat het verzorgingsgebied van dit crematorium bijna geen andere verzorgingsgebieden overlapt en het crematiepercentage in dit verzorgingsgebied hoger ligt.

3.2.4 Bepaling crematiebehoefte aan de hand van de sterfteprognose

Om de sterfteprognose te bepalen voor de toekomst is het CBS sterfte indexcijfer van toepassing. Deze index is gebaseerd op de regionale sterfteprognose van het verzorgingsgebied. Zoals is geconcludeerd in paragraaf 3.2.3 is het crematiecijfer in de regio 49%. De landelijke trend van het crematiecijfer is 0,58% per jaar. Deze trend kan ook worden aangehouden in de regio. In de tabellen 6 en 7 worden deze trends uiteengezet.

In onderstaande tabel wordt het crematiecijfer vanaf 2013 weergegeven. Gemiddeld stijgen deze tot 2017 met 0,58% per jaar. (63,8–60,9/5). Als deze trend wordt doorgezet naar de toekomst, geeft dat inzicht in het crematiepercentage. Het landelijke crematiecijfer is dan 74,24% in 2035.

Percentage crematies landelijk	2013	2014	2015	2016	2017	2020	2025	2028	2030	2035
% crematies	60,90%	61,41%	63,33%	63,07%	63,80%	65,54%	68,44%	70,18%	71,34%	74,24%
		0,51	1,92	-0,26	0,73	1,74%	2,90%	1,74%	2,90%	2,90%

Tabel 5: Crematietrend landelijk

Indien de landelijke crematietrend op het regionale crematiepercentage van 49% wordt doorberekend, is sprake van een crematiepercentage van 61,18% in 2035.

Percentage crematies regionaal	2017	2020	2025	2028	2030	2035
% crematies	49%	50,74%	53,64%	55,38%	58,28%	61,18%
trend 0,58% per jaar		1,74%	2,90%	1,74%	2,90%	2,90%

Tabel 6: Crematietrend regionaal

Jaar	Crematie-behoefte in afgebakende gebied	Regionale sterfte-index (CBS statline 2016)	Geprognosticeerde crematiebehoefte per jaar op basis van sterfte-index	Crematie trend	Crematie behoefte per jaar
2017	1.550	1,00	1.550	49,00%	1.550
2020		1,07	1.654	1,74%	1.683
2025		1,06	1.647	2,90%	1.695
2030		1,06	1.642	2,90%	1.689
2035		1,06	1.637	2,90%	1.684

Tabel 7: Crematiebehoefte in verzorgingsgebied

In tabel 7 is de regionale sterfteprognose weergegeven (bron CBS). Er is hieruit af te lezen dat er een kleine piek in 2020 in het sterftecijfer zit, maar daarna constant blijft op 1,06. Uitgaande van het regionale crematiecijfer van 49% en de crematietrend van 0,58% per jaar worden er 1.684 crematies per jaar verwacht in 2035 in het verzorgingsgebied.

Jaar	Crematie- behoefte in Zwolle	Regionale sterfte- index (CBS statline 2016)	Geprognosticeer de crematiebehoefte per jaar op basis van sterfte-	Crematie trend	Crematie behoefte per jaar	Crematie behoefte per dag in Zwolle
2017	1.152	1,00	1.152	49,00%	1.152	3,8
2020		1,07	1.233	1,74%	1.254	4,1
2025		1,06	1.221	2,90%	1.257	4,1
2030		1,06	1.221	2,90%	1.257	4,1
2035		1,06	1.221	2,90%	1.257	4,1

Tabel 8: Crematiebehoefte voor Crematorium Kranenburg

Als er wordt gekeken naar de behoefte in Zwolle zijn er 1.152 mensen in 2017 gecremeerd. Dit is de crematiebehoefte. Het crematiecijfer is 49%. Als de crematietrend van 0,58% per jaar wordt doorgezet, betekent het dat er een huidige behoefte van 3,8 crematies per dag is en in 2035 een behoefte van 4,1 crematies.

3.2.5 Capaciteit bestaande crematoria

De capaciteit van een crematorium is afhankelijk van:

1. het aantal crematieovens
2. de mate waarin een crematorium in staat is om efficiënt te plannen, zodat er een efficiënte benutting van de oven(s) plaatsvindt.

In deze berekening geldt als uitgangspunt dat alle crematoria ingericht zijn op de capaciteit die ze vertegenwoordigen. Er wordt uitgegaan van 306 werkbare dagen per jaar (51 weken x 6 dagen) maal 4 crematies per dag, wat neerkomt op 1.224 crematies per crematorium per jaar. Indien dit afgezet wordt tegen de huidige crematiebehoefte, zoals weergegeven in tabel 2, is het percentage van de capaciteit per crematorium dat wordt gebruikt inzichtelijk. Regionaal gezien wordt 52,27% van de bestaande capaciteit gebruikt.

Crematorium	Aantal ovens	Type oven	Capaciteit per jaar (306 dagen x 4 crematies)	Capaciteit per dag	Huidige crematie behoefte	Percentage capaciteit crematorium dat wordt gebruikt
Zwolle	1	nvt	1.224	4,0	1.152	94,12%
Meppel	1	nvt	1.224	4,0	843	68,87%
Hoogeveen	1	nvt	1.224	4,0	197	16,09%
Hardenberg	1	nvt	1.224	4,0	301	24,59%
Nijverdal	1	nvt	1.224	4,0	326	26,63%
Diepenveen	1	nvt	1.224	4,0	1.020	83,33%
Totaal			7.344	24,0	3.839	52,27%

Tabel 9: crematiecapaciteit

Crematorium	Capaciteit per jaar (306 dagen x 4 crematies)	Capaciteit per dag	Huidige crematie behoefte	Percentage capaciteit crematorium dat wordt gebruikt	Toekomstige crematie behoefte in 2035	Percentage capaciteit crematorium dat wordt gebruikt	Capaciteit per jaar (306 dagen x 5 crematies)	Toekomstige crematie behoefte in 2035	Percentage capaciteit crematorium dat wordt gebruikt
Zwolle	1.224	4,0	1.152	94,12%	1257	102,70%	1530	1257	82,16%

Tabel 10: Crematiebehoefte Crematorium Zwolle

In bovenstaande tabel wordt weergegeven welk percentage van Crematorium Kranenburg wordt gebruikt. Bij 4 crematies per dag en een behoefte van 1.152 per jaar wordt er 94,12% van de capaciteit van het crematorium gebruikt.

In 2035 is de behoefte 1.257 crematies per dag, dat is bij 4 crematies per dag 102,7%.

3.2.6 Conclusie

Op basis van voorgaande berekeningen kan er geconcludeerd worden dat gezien de toekomstige crematiebehoefte er geen ruimte is om een tweede crematorium in Zwolle of de nabije omgeving te realiseren. Het huidige crematorium kan de behoefte prima opvangen.

3.3 Onderzoeksvraag 3

Wat vinden marktpartijen van de kwaliteit en capaciteit van de huidige crematievoorziening en hebben zij behoefte aan een tweede crematorium?

KYBYS heeft met drie marktpartijen contact opgenomen. Deze partijen zijn uitvaartondernemers die werken in Zwolle en regelmatig in Crematorium Kranenburg komen. Zij zijn alle drie erg tevreden over de dienstverlening en ze kunnen ook altijd terecht bij het crematorium. Het interieur van het crematorium is gemoderniseerd, er zijn goede audiovisuele mogelijkheden. Een minpunt dat genoemd wordt is het (sterk) verouderde exterieur.

Tevens wordt er door een uitvaartondernemer aangegeven dat zij wel eens moet wachten met haar familie tot een andere rouwstoet de aula heeft verlaten.

4 Toetsing rapportage Ecorys

KYBYS heeft het rapport 'Realisatie crematorium Respectrum Zwolle-Kranenburg' (eerste conceptversie) van Ecorys d.d. 12 november 2018 beoordeeld. Bij deze beoordeling zijn de geschiktheid van de voorgenomen locatie, vergeleken met andere locaties en de ruimtelijke effecten van de opening van een tweede crematorium in Zwolle buiten beschouwing gelaten.

4.1.1 Bevindingen toetsing

Het rapport van Ecorys gaat in op de volgende twee aspecten:

- De behoefte of marktruimte in het verzorgingsgebied
- De kwaliteit en omvang van concurrerende crematoria in de wijdere omgeving

Bij het rapportage van Ecorys plaatst KYBYS de volgende kanttekeningen:

- Op bladzijde 12 wordt gesteld dat in het 65,1% van de uitvaarten in 2018 om een crematie zou gaan. Volgens de cijfers van LVC 2018 t/m 3^e kwartaal is echter sprake van een crematiecijfer van 64,1%, het landelijk crematiecijfer 2017 bedraagt 63,8%. Zoals eerder in dit rapport berekend is het regionale crematiecijfers 49%. Indien er met 65,1% wordt gerekend, is het aantal crematies in het verzorgingsgebied te hoog.
- Op bladzijde 12 wordt de crematietrend berekend. Hier wordt er vanuit gegaan dat de trend van de afgelopen 10 jaar zich doorzet naar 74,4% in 2028. Indien echter wordt gekeken naar de trend van de afgelopen vijf jaar, blijkt dat er een trend van 0,58% per jaar waarneembaar is. Dit resulteert in een landelijk crematiecijfer van 70,18% in 2028 en dat is ruim 4% lager ten opzichte van de aanname die Ecorys doet. Dat de trend niet zo hard stijgt als Ecorys stelt blijkt ook uit het feit dat er sprake is van een trendbreuk in 2016 waarbij in dat jaar sprake is van een geringe daling van het crematiepercentage.

Percentage crematies landelijk	2013	2014	2015	2016	2017	2020	2025	2028
% crematies	60,90%	61,41%	63,33%	63,07%	63,80%	65,54%	68,44%	70,18%
trend 0,58% per jaar		0,51	1,92	-0,26	0,73	1,74%	2,90%	1,74%

Tabel 11: Crematietrend landelijk

Indien er wordt gerekend met de regionale crematiecijfers is het crematiecijfer 55,38% in 2028. In vergelijking met de genoemde 74,4% van Ecorys in 2028 is dit een verschil van maar liefst 19,02%.

Percentage crematies	2017	2020	2025	2028
% crematies	49%	50,74%	53,64%	55,38%
trend 0,58% per jaar		1,74%	2,90%	1,74%

Tabel 12: Crematietrend verzorgingsgebied

- Op bladzijde 13 ontbreken gemeente Ommen en Meppel in het verzorgingsgebied, het verzorgingsgebied is wat groter (dat resulteert in circa 269 crematies per jaar meer in het verzorgingsgebied).

- Op bladzijde 14 corresponderen de aantallen crematies in Zwolle uit tabel 2.2 niet met de gegevens in tabel 2.1 waardoor er van een hoger aantal crematies wordt uitgegaan in 2023 en 2028. Dit geldt ook voor de gegevens bij tabel 2.3. Voor tabel 2.2 'marktbehoefte aantal crematoria in Zwolle in 2017, 2023 en 2028' is de marktbehoefte dan 1,68 (ipv 1,9) en 1,97 (ipv 2,1).
- Op bladzijde 15 wordt gesteld dat er sprake is van een sterke variatie in het maandelijks aantal crematies. Het effect hiervan op de crematiecapaciteit is echter vrij marginaal. Indien namelijk alle overlijdens per gemeente per maand worden gerangschikt en daar het regionale crematiecijfer van 49% over wordt berekend resulteert dit in een piek in januari met gemiddeld 15 crematies per maand en een dal in augustus met 10 crematies per maand. Dit leidt tot een verschil van slechts 5 crematies per maand en dus nog geen 2 crematies per week. Deze 'piek' is ruimschoots op te vangen met de huidige voorzieningen.
- Op bladzijde 22 concludeert Ecorys dat er een kwantitatieve behoefte zou bestaan om een tweede crematorium in Zwolle te openen. De berekeningen van KYBYS laten echter zien dat deze conclusie niet gerechtvaardigd is omdat aangetoond wordt dat 94,12% van de capaciteit van Crematorium Kranenburg wordt gebruikt (bij 4 crematies per dag). In de regio wordt slechts 52,27% van alle capaciteit gebruikt. Er is dus voldoende capaciteit bij Crematorium Kranenburg én in de regio om alle crematies op te vangen.

Bijlage A. Uitwerking telefonische interviews marktpartijen

Vragen ten behoeve van uitvaartverzorgers regio Zwolle

Datum: 3-12-2018

Inleiding

Er zijn plannen om een tweede crematorium te openen in Zwolle, naast het huidige crematorium. Mag ik u wat vragen stellen over uw ervaring betreft de dienstverlening in het huidige crematorium?

1. Heeft u wel eens uitvaarten Crematorium Kranenburg in Zwolle?

Ja, regelmatig.

2. Wat vindt u van de dienstverlening?

Ik vind dat het crematorium een voorbeeldfunctie is voor alle crematoria in Nederland.

3. Kunt u altijd terecht?

Ja, altijd. Ik weet dat er andere signalen zijn maar ik kan altijd terecht. Er is de gelegenheid om op maat af te spreken. Dus als je wat langer de tijd nodig hebt voor een dienst dan krijg je die ook. Ze denken erg mee daar en zijn heel bereidwillig. Ken geen problemen met dat ik niet terecht kan. Door de wet op de lijkbezorging heb je tegenwoordig ook meer de tijd waardoor je altijd kan schuiven met tijd en dagen.

4. Als u niet terecht kunt, welk crematorium zou dan een uitwijkmogelijkheid zijn?

Ik kan altijd terecht. Je hebt het crematoria in Meppel wat dichtbij is. Maar ook in Hoogeveen.

5. Wat vindt u van de faciliteiten, is alles aanwezig? Wat vindt u van de kwaliteit van het gebouw (gedateerd, modern)?

De uitstraling is erg mooi. Crematorium past zich steeds aan. Investeert hier ook in. Zoals nu met het geluid en media omdat daar meer vraag naar is bij diensten. De houding van het crematorium is erg goed omdat ze de klant voorop stellen. Ze hebben het daar prima in orde.

6. Er zijn plannen om een tweede crematorium te openen op Landgoed Kranenburg, wat vindt u daarvan?

Dat die er niet moet komen. Ongetwijfeld zal het een deel klandizie ophalen. Deels door nieuwsgierigheid van mensen. Maar er is geen toename van het aanbod. Er zijn geen meer crematies in Zwolle. De landelijke stijging zal niet in Zwolle zo plaatsvinden.

7. Zou u gebruik maken van dit crematorium, waarom?

Nee, geen behoefte aan. Zal er ook alles aan doen om daar niet te komen.

8. Welk rapportcijfer geeft u Crematorium Kranenburg?

9.

9. Overige opmerkingen

Er is al een eerder onderzoek geweest naar de mening van uitvaartondernemers. Toen is maar een enkeling gebeld of gemaïld. Ik denk dat het heel belangrijk is om veel uitvaartondernemers te ondervragen en zo een goed beeld te krijgen.

Vragen ten behoeve van uitvaartverzorgers regio Zwolle

Datum: 3 december 2018

Inleiding

Er zijn plannen om een tweede crematorium te openen in Zwolle, naast het huidige crematorium. Mag ik u wat vragen stellen over uw ervaring betreft de dienstverlening in het huidige crematorium?

1. Heeft u wel eens uitvaarten Crematorium Kranenburg in Zwolle?

Ja heel vaak. De meeste vinden daar plaats.

2. Wat vindt u van de dienstverlening?

Oke, heel goed. Er is niet iets om op aan te merken.

3. Kunt u altijd terecht?

Niet altijd. Niet altijd op de tijden dat we willen, soms zitten ze dan vol. Ik vind dit wel een probleem. De capaciteit is beperkt. Voorkeur ligt na 11 uur en tot 16 uur. Dus dan moet er vaak geschoven worden met de dag.

4. Als u niet terecht kunt, welk crematorium zou dan een uitwijkmogelijkheid zijn?

Er kan altijd wel geschoven worden. Maar als de familie perse een dag of tijd wil en we kunnen niet terecht dan wijken we uit naar Lelystad. Deze is het dichtstbij. Meeste klanten komen uit Kampen of Zwolle.

5. Wat vindt u van de faciliteiten, is alles aanwezig? Wat vindt u van de kwaliteit van het gebouw (gedateerd, modern)?

Personeel en de service is perfect. Heel goed. Alleen het gebouw is enorm verouderd. Komt uit de jaren 70. Je kunt niet eens naar buiten kijken. Tevens prettige samenwerking.

6. Er zijn plannen om een tweede crematorium te openen op Landgoed Kranenburg, wat vindt u daarvan?

Dat juich ik toe. Ook de locatie begrijp ik. Dan zijn alle voorzieningen bij elkaar.

7. Zou u gebruik maken van dit crematorium, waarom?

Biedt een uitkomst. Wanneer de familie bepaalde dag en tijdstip wil en niet mogelijk is in Kranenburg en daar wel dan maken we hier gebruik van. Tevens zal een nieuwbouw crematorium mooier en nieuwer ogen en ook de interesse van mensen krijgen.

8. Welk rapportcijfer geeft u Crematorium Kranenburg?

7. Dit klinkt laag, maar dat komt puur door het gebouw. Niet van deze tijd. Binnen is het wel modern maar de buitenkant is echt verouderd.

Vragen ten behoeve van uitvaartverzorgers regio Zwolle

Datum: 3 december 2018

Inleiding

Er zijn plannen om een tweede crematorium te openen in Zwolle, naast het huidige crematorium. Mag ik u wat vragen stellen over uw ervaring betreft de dienstverlening in het huidige crematorium?

1. Heeft u wel eens uitvaarten Crematorium Kranenburg in Zwolle?

Ja, heel vaak.

2. Wat vindt u van de dienstverlening?

Beste crematorium dat er is. Zijn heel erg gericht op de familie. Denken mee en bijna alles kan.

3. Kunt u altijd terecht?

Altijd. Zeker sinds de nieuwe wet er 1 dag extra bij is gekomen. Soms moet je wat schuiven maar de flexibiliteit is er.

4. Als u niet terecht kunt, welk crematorium zou dan een uitwijkmogelijkheid zijn?

Naar Meppel of Diepenveen.

5. Wat vindt u van de faciliteiten, is alles aanwezig? Wat vindt u van de kwaliteit van het gebouw (gedateerd, modern)?

Op zich goed. Vooral de kleinschaligheid is erg prettig. 1 aula etc. Alles is fijn. De sfeer is gewoon goed. Het is netjes en verzorgd en up-to-date.

6. Er zijn plannen om een tweede crematorium te openen op Landgoed Kranenburg, wat vindt u daarvan?

Ik ben er niet op tegen. Alleen wel tegen de locatie. En of het überhaupt een bestaansrecht heeft. Het is nu al erg druk rondom het crematorium met de rouwstoet. Soms moeten we zelfs stilstaan als een andere rouwstoet van de begraafplaats afkomt. Dit is voor families niet fijn. Ook wordt het zo'n fabriek gedeelte als dit crematorium hier komt. Tevens zijn wij bezig op deze locatie met natuurbegraven, wat goed is. Dus daarom ben ik tegen de locatie.

7. Zou u gebruik maken van dit crematorium, waarom?

Als het iets anders zou bieden dan het huidige crematorium wel. Maar zoals ik al zei ben ik tegen de locatie, dus zal ik er geen gebruik van maken.

8. Welk rapportcijfer geeft u Crematorium Kranenburg?

9